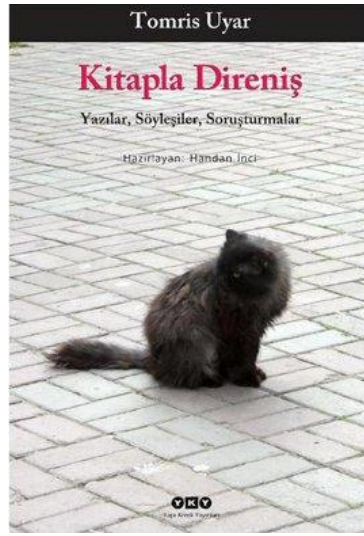

**TOMRİS UYAR KÜLLİYATINA ÇOK ÖZEL BİR EK:
KİTAPLA DİRENİŞ/Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar***

Gökhan YILMAZ

Türk edebiyatında “öykü” türü denince akla ilk gelen isimlerin başında Tomris Uyar gelir. Onu, Türk edebiyatı içinde bambaşka, çok özel bir yere koymamızı sağlayan şeylerin başında öyküde direnmiş, öyküden başka kurgusal hiçbir şey yazmamış oluşu gelir. Ancak, bu durum, onu bir günlük yazarı, denemeci ve eleştirmen olarak da okumamıza engel değildir.

Gerçekten de Tomris Uyar, öyküleri “dışında bıraktığı” deneme niteliğindeki yazıları, eleştirileri ve kitap tanıtım yazılarıyla çok ayrı bir yere sahiptir.

Onun bütünlüklü edebiyat düşüncesini daha yakından tanımamız için Handan İnci tarafından hazırlanmış çok özel bir kitap var artık: **Kitapla Direniş**. Kitabın bir de alt başlığı var: **Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar**. Üç bölümden oluşan bu kıymetli çalışma, Yapı Kredi Yayınları tarafından 670 sayfa olarak basıldı.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde öğretim görevlisi olan ve çağdaş Türk hikâyesi üzerine dersler de veren Handan İnci, kitabın ortaya çıkışını şöyle özetliyor *Sunuş* yazısında: “Sevdiğiniz bir yazarın kaleminden ne çıkmışsa okumak istersiniz. Bu kitabın macerası da böyle başladı.”

Kitabın “Yazılar” adını taşıyan ilk bölümü, Tomris Uyar’ın, “deneme” niteliği taşıyan ve felsefeden estetiğe, edebiyat dünyasından sosyal meselelere, yabancı yazarlardan edebiyat

ödüllere kadar birçok konuya değinen yazılarından oluşuyor. Bu bölüm, “Hikâyede Yoğunluk” gibi, onun öykü dünyasını ve sanat anlayışını da ortaya koyduğu çok önemli yazılarını içeriyor. Ondan başka Hemingway, Woolf, Saroyan, Nabokov gibi yabancı yazarların dışında Oktay Rıfat, Edip Cansever, İlhan Berk, Leylâ Erbil gibi edebiyatçılarımızla ilgili değinileri içeren metinleri de, yine aynı bölümün içerisinde. 87 yazının bulunduğu bu ilk bölüm, Tomris Uyar edebiyatına aşına olanlar kadar onu ilk kez okuyacak olanlar için de aydınlatıcı olacaktır.

“Söyleşiler” adını taşıyan ikinci bölümün büyük çoğunluğu Tomris Uyar’la yapılan söyleşilerden oluşurken, ikinci ve nispeten az olan kısımda Tomris Uyar’ın soruları soran taraf olduğu söyleşiler var. Söyleşi sorularına Tomris Uyar’ın verdiği her bir cevap, tıpkı ilk kısımda olduğu gibi neredeyse bir “deneme” ağırlığı ve tadı hissettiriyor. Bu kısımdaki 34 söyleşinin çoğunun başlığı bile, onun edebiyat dünyasından ipuçları taşıyor: “Edebiyatta Önemli Olan İnanırcılıktır, İçtenlik ya da Sahicilik Değil.”** İkinci kısımda da Tomris Uyar’ın; Nezihe Meriç, Doğan Hızlan, Can Yücel, Cihat Burak gibi isimlerle yaptığı 13 söyleşi var.

Kitabın son bölümü, Tomris Uyar’ın entelektüel kimliğinin önemini bir kez daha gösteren “Soruşturmalar”. Kadın yazarların edebiyattaki yerinden Türk şiirinde cinselliğe kadar birçok soruşturma hakkında fikri önemsenen Tomris Uyar’ın, bu bölümde bir araya getirilen 60 soruşturma cevabı, onun entelektüel birikimini ve tavrını anlamamız açısından büyük öneme sahip.

Handan İnci, hazırladığı kitaba isim verirken, Tomris Uyar’ın yazılarından birinin adını kullanmış. “Kitapla Direniş”*** adlı yazı, Tomris Uyar’ın “yazınsal varoluşunu” en iyi şekilde dile getiren metinlerin başında geliyor. Hayatı boyunca yazınsal bir direniş gösteren Tomris Uyar adına hazırlanan bu kitaba bundan daha anlamlı bir isim koyulamazdı sanırım.

*Handan İnci, Kitapla Direniş/Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar, YKY, İstanbul, 2011, 670 s.

**a.g.e. s: 477

***a.g.e. s: 227